

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Örigenus Tōn Eis Tas Theias Graphas Exēgētikōn Apanta Ta Ellēnisti Heuriskomena

Origenes

Rothomagi, 1668

Tomvs Vigesimo primvs. Ego quae vidi apud Patrem meum, loquor; & vos,
quod vidistis apud patrem vestrum, facitis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-19358

Gen. 17. 4. 5.

dixerat : Vos igitur facite , quæ audi-
 viftis à patre : hi vero abjectius patrem
 gentium , patrem suum fatentur dicen-
 tes : Pater noster Abraham est. Quod si
 quis eos defendens , tanquam qui bene
 responderint , dicet , Iesu dicente : Fa-
 cite quæ audiviftis à patre , & voculam
 patris , referente ad Deum , eos dicere ,
 Pater noster Abraham est , ceu modestos ,
 & nolentes sibi tribuere , quod filij Dei
 essent , perspicuum est hoc etiam à Ser-
 vatore corrigi , ceu falso dictum his ver-
 bis : Si filij Abrahæ estis , facite opera
 Abrahæ. Neque vero absurde præter hæc
 quarat etiam aliquis , quomodo Serva-
 tor , qui eis ne filijs quidem esse Abra-
 hæ concedebat , dicere possit : Vos igi-
 tur quæ audiviftis à patre , facite : relata
 voce , patris , ad Deum : nam qui Abra-
 hæ filius non est , qualicumque modo vir-
 tutem posterorum Abrahæ imitando , is
 vituperabilis perinde atque hi ad quos est
 sermo , multo magis non erit filius Dei.
 Proinde vide etiam ad hoc dicere
 possimus (quoniam non dictum fuit , Fa-
 cite igitur etiam vos , quæ audiviftis à pa-
 tre vestro , vel à patre nostro , sed à pa-
 tre) quod licet aliquis sit pater , non
 contingit tamen pater etiam sit eorum
 qui non sunt filij Abrahæ , nec formati
 à semine Abrahæ in filijs Abrahæ : vel
 hæc verba indefinite dicta quæ audiviftis
 à patre , sumi possunt pro eo quod est , à
 Patre meo , ut declarant illa verba : Que
 ego vidi apud Patrem loquor ; quæ idem
 valent , ac si dicas , apud Patrem meum.
 Verum enimvero edocemur etiam in se-
 quentibus quorundam Deus sit pater ,
 per hæc etiam , quæ loquitur Servator : Si Deus
 pater vester esset , diligeretis utique me.
 Ac profecto liquet , qui filium qua-
 rant interficere , illum non dilige-
 re , & non diligentes eum , filios
 Dei non esse : unde perspicuum effi-
 citur hæc verba : Facite quæ audivi-
 stis à patre , non minus valere , ac
 si dictum fuisset , à patre vestro. Di-
 cit illis Iesus : Si filij Abrahæ estis , fa-
 cite opera Abrahæ. Respondeant , qui
 ex his quæ gessit Abraham , elegerunt
 unum quoddam opus , nempe : E

Ioh. 8. 47.

Ioh. 8. 39.

Rom. 4. 3.

Iac. 2. 20.

Α ἡ ὑμῶν οὖν ἀ ηκέσατε ᾧ πατρί τῷ πατρὶ ποιήτε
 οἱ δὲ παπινότερον τὸν ἔ ἔδωκε ἀπομαρτυροῦσαν
 εἰσαπὼν πατέρα , λέγοντις . ὁ πατὴρ ἡμῶν ἀ-
 βραάμ ἔστι . βοηθῶν δ' αὖ πε ἀδελφῶν , ὡς χα-
 λῶς ἀποκριμαθῶν , φησὶ ἔπ ὡς μέτεροι , ἢ
 μὴ δίδόντες ἑαυτοῖς εἶ ἵ οἱ οὖν οὖν , τῷ ἰσὺ λέ-
 γοντις . ἀ ηκέσατε ᾧ πατρί τῷ πατρὶ ποιήτε , ἢ
 αἰαφῆριος ἔστι τὸν διόν φασιν . ὁ πατὴρ ἡμῶν
 ἀβραάμ ἔστι , δὴ λον δὲ ἔπ κα τῶν διδόντων ὁ
 σωτῆρ , ὡς ἰδῶν εἰρημῶν ἀφῆ ἔ . εἰ τέκνα
 τῷ ἀβραάμ ἔστε , τὰ ἔργα τῷ ἀβραάμ ποιήτε .
 Β Οὗκ ἀφῆριος δὲ ἔ σῶς τῶντα ζητήσας πε ἀφῆ
 ἔπ πῶς ἔ τὸν σωτῆρα ἔστι μὴ συζηταλιέμε-
 νον ἔ ἄντῶς τέκνα τῷ ἀβραάμ τὸ λέγειν αὐ-
 τῶν . κα ὑμῶν οὖν ἀ ηκέσατε ᾧ πατρί τῷ πατρὶ
 ποιήτε , αἰαφῆριος τῶν , ᾧ πατρί τῷ πατρὶ , ἔστι
 ἔπ διόν . ὁ γὰρ μὴ ὡν τέκνον ἔ ἀβραάμ αὐ ἔ
 ἔπ μὴ ἔπ ἀβραάμ , ἢ κατῶν , ὡς ἔπ σῶς
 ἔπ ὁ λόγος , πολλῶ μάλλον οὗκ ἔπ τέκνον τῷ
 θεοῦ . ὅρα ἢ εἰ ἔ σῶς τῶν διωμάμεθα λέγειν ,
 ἔπ οὗκ εἰρημῶν , ἔ ὑμῶν οὖν ἀ ηκέσατε ᾧ πατρί τῷ
 πατρὶ ἡμῶν , ἢ ᾧ πατρί τῷ πατρὶ , ἀλλὰ πα-
 τὴρ ἔ πατὴρ , ὅτις καὶ ἢ πατὴρ , ἢ πῶντος ἢ τ
 μὴ τέκνον ἔ ἀβραάμ ἔστι πατὴρ , ἢ μὴ μωμε-
 φωμῶν ἀπὸ σῶφῶν ἀβραάμ ἔπ τὰ τέ-
 κνα τῷ ἀβραάμ . ἢ ἀδελφῶν εἰρημῶν πῶ . ἀ
 ηκέσατε ᾧ πατρί τῷ πατρὶ , διωμάσας ἢ κατῶν
 ὁσαί αὐ τῷ . ἀπὸ ἔ πατὴρ οὐκ , κα ἔπ ἔσῶ
 σαφῆς ἔπ ἔ . ἀ ἔσῶ ἔσῶνα ᾧ πατρί τῷ πα-
 τρι , ἢ κατῶν , ἢ ἔπ διωμάμεθα τῷ ᾧ πατρί τῷ
 πατρί μὴ . κα ἔπ τῶν εἰρημῶν ἢ διωμάμεθα πῶν
 ἔπ ἔπ ὁ σῶς πατὴρ δὲ ὡν κα τῶντα λέγει ὁ σω-
 τῆρ . εἰ ὁ σῶς πατὴρ ἡμῶν ἔπ , ἢ κατῶν αὐ ἔ-
 μέ . σαφῆς ἢ ὅπ οἱ ἔπ ἔπ ἔπ ἔπ πῶν
 * ἰσὺν οὗκ ἢ κατῶν ἀδελφῶν . μὴ ἀγαπῶντες ἢ * κατῶν
 ἀδελφῶν οὗκ αὐ ἢ κατῶν ἔπ οἱ ἢ οὖν . ὡς
 δὴ λον ὅπ ἔ . κα ὑμῶν οὖν ἀ ηκέσατε ᾧ πατρί τῷ
 πατρὶ , ποιήτε , οὗκ ἰσὺν διωμάσας ᾧ , ᾧ πατρί
 τῷ πατρὶ ἡμῶν . λέγει ἀδελφῶν ὁ ἰσὺς , εἰ τέκνα
 τῷ ἀβραάμ ἔστε , τὰ ἔργα τῷ ἀβραάμ ποιήτε .
 οἱ * ἔπ τῷ ἔπ κατῶν ἢ τῷ ἀβραάμ ἔργων * κατῶν
 πῶ . ἔπ ἔπ ἔπ ἀβραάμ ᾧ πατρί , κα ἔπ ἔπ
 ἔπ αὐτῶν εἰς διωμάμεθα , ἢ τῶν νομίζοντες
 ἔπ ἔπ ὁ αἰαφῆριος τῶ . τὰ ἔργα τῷ ἀβραάμ
 ποιήτε , ἢ κατῶν ἀδελφῶν ὅπ ἔπ ἔπ ἔπ
 ἢ πῶν , ἢ συζητηθῶν αὐ τῶν ἢ κατῶν ἀδελφῶν
 ἢ πῶν τῶ . πῶντος ἢ ἔπ ἔπ ἔπ κατῶν ἔπ , ἔπ
 ἔπ ἢ ἀκατῶν ὅπ ἀφῆριος ἔπ διωμάσας
 οὗκ πῶντος , ἢ κατῶν ἔπ ἔπ ἔπ ἀδελφῶν
 ἀφῆριος τῶ οὗκ ἔπ ἔπ . εἰ τέκνα τῷ ἀβραάμ

Vid. Not.

ἴτε, ὁ ἔργον τῷ ἀβραάμ ποιήτε, ἐνικῶς, διὰ τὴν
 πληθυντικῶς, τὰ ἔργα τῷ ἀβραάμ ποιήτε, ἴ-
 σον, ὡς οἱ μὲν, τοῖς ἄλλοις ὅ· πάλιν τὰ ἔργα
 τῷ ἀβραάμ ποιήτε· εἰ δὲ ἴσον ἔσται τῶ· τὰ
 πρῶτα τὰ ἔργα τῷ ἀβραάμ ποιήτε, καὶ μήτε
 σαματικῶς παιδίσκη δὲ ἀπεσοιθῆναι τὸν ἔχοντα
 γαμτικῶν, μήτε μὲν πάλιν τῆς γα-
 γαμητικῆς ἐν γῆρα ἄλλου γυναικα λάβῃν, ὅτι
 καὶ τὸ σωτῆρος ὑφἴχθησαν διόλου τὸ τέκνον ἀπο-
 δεικνύται τῷ ἀβραάμ, ἐν τῷ ποιεῖν τὰ ἔργα τῷ
 ἀβραάμ· σαφῶς καὶ ἐν τῷ ἴδιον μαθητῶν, B
 ἐπὶ δὲ πᾶσιν πάλιν καὶ τὸν ἀβραάμ διανοησά-
 τα ἰσοεῖαν ἔχοντων πνευματικῶν ποιῶσαι ἡμῶν πε-
 ποσχημένον ἴσῳ αὐτῶν, ἀφἄρῳ δὲ τῷ·
 ἐξῆλθε ἐκ τῆς γῆς σου, καὶ ἐκ τῆς σιγγλίας
 σου, καὶ ἐκ τῆς οἴκου τῆς πατρὸς σου, εἰς γῆν γὰρ
 ἡμεῖς σοι δείξω, εἰρημνῆς ἢ μόνον τῷ ἀβραάμ,
 διὰ τὸ ποιεῖν ὅτι ἐστὶν ἄρα τέκνον αὐτοῦ· ἐπὶ γὰρ
 περὶ καὶ ἐκάστῳ ἡμῶν γῆ, καὶ ἡ σὺ τῷ θεῷ
 χρηματιστῆς ὅσα ἄρα δὲ σιγγλίας, καὶ ὁ σὺ τῷ
 θεῷ σὺ δὲ εἰς ἡμᾶς λόγῳ θεῷ· τῷ πατρὶ ἡ-
 μῶν, δὲ ἂν πᾶσι ἔσται ὡς ἄρα δὲ δεικνύται ἡ-
 μᾶς ἐπιβλεπῶν, εἰσὶν ἀκούοντες ὅτι σωτῆρος λέ-
 γοντες· εἰ τέκνον ἔσται ἀβραάμ ἴτε, τὰ ἔργα τῷ ἀ-
 βραάμ ποιήτε· ἔσται γὰρ φησὶ τοῦ ἄρα, ὡς κατα-
 ληπτῆς πάλιν ἡμεῖς εἶναι γῆν, ὅτι ἡμεῖς ἡ-
 μῶν γῆν ὁ θεὸς πάλιν ἀληθῶς ἄρα δὲ, καὶ ἐν-
 τας πολλῶν, ἡ δὲ ἀπὸ κρείσσονος τῷ θεῷ καὶ πάλιν δι-
 δασθῆναι τὸς ποιῶσαι ὅτι σωτῆρος πνευματικῶν ἐν τῷ·
 ἐξῆλθε ἐκ τῆς γῆς σου· καὶ ὡς καταληπτῆς σιγγ-
 νῆαν ἢ καὶ ἡμεῖς εἰς ἴδιον ἐστὶν ἡμεῖς, καὶ μὲν
 ζῶν ἢ ἀφἄρῳ πνεύματι, καὶ ὡς καταφρονήσονται
 οἱ καὶ πατρὸς ὅσα ἐπαμειβῆ, διόλου ἡμεῖς, καὶ
 μεγαλυνομένης τῷ οἰκτιρῶντος ἡμῶν, γινώσκοντες ἀ-
 λογῆς ἡμεῖς τῶν ἡμεῖς, ὡς τὸς ἡμεῖς ἀλογῶντες
 ἡμᾶς διόλου ἡμεῖς τῶν ἡμεῖς, τὸς ὅτι κατα-
 φρονήσονται τῶν κατὰ ἐμὴν ἐπιδοῦναι, πᾶσαν τὴν γῆν
 φυλάξω ἐν ἡμῶν διόλου ἡμεῖς, ὅτι καὶ ἀπὸ ἡμῶν
 εἰσὶν ἡμεῖς ὁ λόγος· ἐπορεύθη, ὡς εἰρημνῆς ἀβ-
 ραάμ, ὅτι ἐπορεύθη ἀβραάμ, κατὰ ἀφἄρῳ ἐξῆ-
 λθον αὐτῶν κρείσσον· οἱ μὲν ὅτι ἐν τῷ θεῷ ἀφἄρῳ,
 καὶ ἐπίπασον ὁ λατὸς ἡμεῖς, ὅτι σὺ μὲν ὅτι
 ἡμεῖς καὶ ἀφἄρῳ μετὰ αὐτῶν λατὸς, καὶ ἐπαμειβόντες
 εἰς γῆν χανααν διόλου ἡμεῖς πάλιν γῆν ἡμεῖς ὅτι
 πᾶσι σιγγλῆ, ἔσται τῇ αἰατῇ τῆς ἀφἄρῳ
 σωτῆρος πνεύματος, ὡς ἡμεῖς ἐπὶ πάλιν δρῶν πάλιν
 ἡμεῖς, καὶ ὁ φησὶν ἡμῶν κρείσσον· ὁ θεὸς ὁ
 ὁ φησὶν πάλιν ἀβραάμ, καὶ ἐπαμειβόντες ἀπὸ πάλιν
 ἡμεῖς δρῶν, γὰρ δὲ εἶναι πάλιν ἡμεῖς τῆς ἀφἄρῳ
 ἡμεῖς ἡμεῖς ἀφἄρῳ· ὅτι ὅτι νοσησῶντες ἔσται τῷ·

A estis, opus facite Abrahæ; sed numero
 plurium, Facite opera Abrahæ: quod meo
 iudicio perinde valet, ac si dictum fuisset:
 Omnia opera Abrahæ facite. Sin vero idem est ac si diceremus: Omnia opera
 Abrahæ facite, & neque corporaliter ad-
 habere ancillæ debet is qui uxorem ha-
 bet; neque defunctæ conjugii aliam in
 senectute conjugem superinducere, juxta
 Servatoris interpretationem; volentis
 eum declarari Abrahæ filium, qui Abra-
 hæ opera fecerit, palam hinc discimus
 necesse nobis esse, ut allegorice intelli-
 gentes omnem Abrahæ historiam, singula
 quæ ipse corporaliter fecit, spiritualiter à
 nobis fiant: incipientes ab eo dicto:
 Egredere de terra tua, & de cognatione
 tua, & de domo patris tui, & veni in
 terram, quam monstravero tibi: id quod
 sane dictum est non soli Abrahæ, verum
 etiam cuicumque, qui ipsius filius sit
 futurus; est enim quædam uniuscujusque
 nostrum terra, atque quædam ante
 divinum responsum non bona cognatio;
 & postremo quædam domus patris nostri,
 antequam perveniat sermo Dei ad nos;
 quæ omnia nobis propter sermonem Dei
 damnanda sunt, & omittenda, si Serva-
 torem audimus dicentem: Si filij estis
 Abrahæ, opera facite Abrahæ: sic enim
 pervenimus quia reliquerimus terram
 nostram ad eam terram, quam nobis
 ostendit Dominus: nempe ad terram
 vere bonam, vereque multam, quam à
 Domino Deo dari par est his, qui quod
 jubet in illo dicto: Egredere de terra tua,
 peregerint. Quinetiam tanquam qui reli-
 querimus cognationem non bonam, erimus
 in gentem magnam, eamque majorem
 quam hominum: tanquamque qui despexerimus
 domum patris nostri illaudabilem; benedicemur,
 magnificato nomine nostro, & ad tantam
 benedictionem pervenientes, ut vel nobis
 quoque benedicentes à Domino benedicantur,
 nobisque maledicentes, diris devoveantur,
 atque etiam omnes familiæ terræ in
 nobis benedicantur: quando etiam nobis
 sermo ille dicitur: Egressus est Abrahæ,
 quemadmodum loquutus ei fuerat Dominus.
 Existimo autem futurum ut in principio,
 & aliquandiu Loth nos sequatur, cuius nota
 illud fuit: Ambulavit cum eo Loth, & redeuntes
 in Chananaan pertransibimus regionem,
 usque ad locum Sichem: sic ascensione cogitationis
 proficientes, donec perveniamus ad quercum
 altam. Videbitur etiam nobis Dominus Deus,
 qui visus est Abrahæ, ac promittet circa
 quercum altam semini intelligibili animæ
 nostræ dare terram. Porro ad eum qui hæc
 verba

Vil. au.

2. u.

2. u.

Gen. 12. 17

Gen. 12. 4

Gen. 12. 4

Gen. 12. 4

κων θεολογία διαφάσκει τὰ ἐν τῇ αὐτῇ ἐπι-
 σολῇ λογισμασθε τῶν ὄντων ἐν τῷ υἱῷ τῷ
 θεῷ, ὃς ἦν μὴ ἰωαννοῦτον ἀπὸν. πᾶς γὰρ,
 φησὶν, ὁ ἐν αὐτῷ ἰσχυρὸν, ἕχ ἀμάρταν, πᾶς
 ὁ ἀμάρταν ἕχ ἰσχυρὸν ἀδὸν. ὅτι ἐν εἰ πᾶς
 *X. ἐπὶ δὲ ἐν * αὐτῶν ἕχ ἀμάρταν, ὁ ἀμάρταν, ἢ μὴ
 ἐν αὐτῷ. ὅτι πᾶς ὁ ἀμάρταν ἕχ ἰσχυρὸν αὐ-
 τῶν, ὁ ἰσχυρὸς ἀδὸν ἕχ ἀμάρταν. ἄμα δὲ ἡ σι-
 μειώση πὶ νοῦν ὁ ἰωαννοῦτος εἶπε τὸ. πᾶς ὁ ἀμάρταν
 ἕχ ἰσχυρὸν ἀδὸν, ἕχ τὸ. ἰσχυρὸν ἀδὸν,
 ὡς αἰεὶ διωκαμένον εἶναι ἢ ἐρῶντων θεῷ ἢ ἐν τῷ
 θεῷ, καὶ ἐκ τῷ ἰσχυρὸν ἀδὸν μεταρραμβα-
 ρόντων διωκαμένους πρὸς τὸ μηδαμῶς ἀμάρταν
 ἕχ. ἢ πρὸς τὸν, ἡμῶς περὶ τὰ ἔργα τῷ πα-
 τρι ἡμῶν, ἢ τῷ μὴ λέγειν αὐτὸς τὸς υἱὸς
 τῷ θεῷ, ὅτι πᾶς τὸς υἱὸς τῷ θεῷ. οἱ
 μὴ γὰρ ἀμάρταντες ποιεῖν τὰ ἔργα τῷ πα-
 τρι αὐτῶν θεῷ. οἱ δὲ κρατῶντες ποιεῖν τὰ
 ἔργα τῷ πατρί αὐτῶν θεῷ. ἕως δὲ ἐκ τῶ-
 νων πᾶν κινήσασθαι μὴ ἔρα διωκῶν ὁ αὐ-
 τῶν, τῷ ποιῶν ἀγαθὰ καὶ ποιησῶν ἔργα αἰεὶ μέ-
 ερος, ἀμάρταν τὰ ἀγαθὰ τέκνον εἶναι θεῷ, ἕχ
 ὅτι τὰ ἔργα τέκνον τῷ θεῷ. ἀλλὰ τὴν
 πρὸς τὸ ἀγαθὰ ποιεῖν, ἢ διὰ τὸν θεῷ ἢ
 ἢ ἢ; ἀποκρίσας γὰρ ὁ ἰωαννοῦτος ὅτι πᾶς
 ὁ γνηθιῶν ἐκ τῷ θεῷ ἀμάρταν ἢ ποιῶν, ὅτι
 ἀπὸν αὐτῶν ἐν αὐτῷ μέν, ἕχ ἢ διωκῶν ἀ-
 μάρταν, ὅτι ἐκ τῷ θεῷ γνηθιῶν. πᾶς ποι-
 νου ὁ γνηθιῶν ἐκ τῷ θεῷ, ἀμάρταν αὐτῶν.
 ἢ μὴ γνηθιῶν ὅτι πᾶς ὁ γνηθιῶν ἐκ
 τῷ θεῷ διωκαμένον ἢ ποιῶν, ἀλλ' ὁ ποιῶν
 τῷ ἀμάρταν ἐκ τῷ θεῷ ἐπὶ πάλιν ἕχ
 αὐτῶν εἶρηται, ὁ ποιῶν τῷ ἀμάρταν ἐκ τῷ
 θεῷ ἐπὶ, ἢ τὸ ἀγαθὰ ποιεῖν, ὁ ποιῶν
 τῷ διωκαμένον ἐκ τῷ θεῷ ἐπὶ καὶ πρὸς, καὶ πρὸς
 πᾶς ἀποκρίσας τῷ πρὸς τῶν, τίνα ἔραπον
 μὴ πᾶς ἀποκρίσας ὁ ἰωαννοῦτος εἶρηται, ὡς
 αὐτῶν πᾶς πᾶς ἀλήθως, καὶ ὡς δὲ
 εἶρηται πᾶς, ἀποκρίσας εἶρηται αὐτῶν, μὴ
 τὰ ἕμα ἀποκρίσας ἀμάρταν πρὸς τῷ ἐκ τῷ
 θεῷ, καὶ ἢ ἐκ τῷ θεῷ, ὁμοίως δὲ αὐτῶν
 εἶρηται, εἰ ἐπιποιῶν, αὐτῶν τῷ. ὁ ποιῶν
 τῷ ἀμάρταν ἐκ τῷ θεῷ ἐπὶ, ἢ τὸς, ὁ
 ποιῶν τῷ διωκαμένον ἐκ τῷ θεῷ ἐπὶ. ἢ
 ἢ πᾶς ἀποκρίσας, ὅτι πᾶς ὁ γνηθιῶν
 ἐκ τῷ θεῷ ἀμάρταν ἢ ποιῶν, ἐπιποιῶν τῷ.
 πᾶς ὁ γνηθιῶν ἐκ τῷ θεῷ διωκαμένον
 νου ἢ ποιῶν. μὴ ποτε δὲ καὶ τῷ, ἐπὶ, εἶρη-
 τῶν ἐπὶ τῷ ἐκ τῷ θεῷ, μὴ γνηθιῶν
 ἐπὶ τῷ ἐκ τῷ θεῷ, ἢ τῷ, γνηθιῶν, ἀμα-

A tioni horum de filijs Dei, & filijs Dia-
 boli, quæ in Epistola ipsa dicuntur de
 his qui sunt in Filio Dei, deque his qui
 non viderunt eum; *Omnis enim* (inquit)
 qui in eo manet, non peccat; & *omnis qui*
 peccat, non vidit eum. Igitur si omnis
 qui in illomanet non peccat; qui pec-
 cat, non manet in Filio: & si om-
 nis qui peccat, non vidit Filium;
 qui vidit Filium, non peccat. Pariter hoc
 etiam notabis, quid sibi velit Iohannes di-
 cens: *Omnis qui peccat, non vidit Filium*:
 quasi his verbis, *Vidit ipsum*, innuens
 semper aliquos esse posse qui videant
 filium Dei, quique ex ipsius visione
 participent potentiam nunquam pec-
 candi. Præterea dices hæc verba: *Vos*
facitis opera patris vestri, aliquando qui-
 dem dici ad filios Diaboli, aliquan-
 do vero ad filios Dei: qui peccata
 namque committunt, opera pa-
 tris sui Diaboli committunt; at vero
 qui præclare se gerunt, opera fa-
 ciunt Patris sui Dei. Sed probabile
 est futurum ut aliquis ex his mouca-
 tur, cogitans an faciendo bona, &
 mala seorsum, idem propter bona fi-
 lius Dei, & propter mala filius Diabo-
 li esse possit. Sed hoc præterquam quod
 absurdissimum est, non innuitur ex di-
 ctis. Enunciatur namque Iohannes quod
 unusquisque qui ex Deo natus est, pec-
 catum non faciat, quod sement illius in
 seipso habeat, nec posse hunc peccare,
 eo quod ex Deo natus sit: *Omnis igitur*
qui ex Deo natus est, peccatum non com-
mittit: nec tamen scriptum est quod om-
 nis natus ex Diabolo, iustitiam non
 committit: sed qui committit peccatum,
 ex Diabolo est. Rursus non quemadmo-
 dum dictum est de eo qui committit pec-
 catum, ex Diabolo est; ita scriptum est,
 Qui committit iustitiam, ex Deo est. Et
 adhibe animum ad differentias propo-
 sitionum, quoniam pacto cum omni dili-
 gentia à Iohanne dictæ fuerint: adeo ut
 miretur aliquis, quomodo irreprehensi-
 biliter, & ut quidam dicerent, dialecti-
 ce, illis usus fuerit: cumque similia affer-
 ret de his qui sunt ex Diabolo, deque
 his qui sunt ex Deo, similiter extulisset
 si fecisset, quemadmodum, Qui
 peccatum committit, ex Diabolo est, ita
 Qui iustitiam committit, ex Deo est: vel
 si quemadmodum scripserat: *Omnis*
qui natus est ex Deo, peccatum non
committit, fecisset: Omnis qui natus est
ex Diabolo, iustitiam non committit.
 Annon etiam sapientissime admodum
 posuit verbum, *est*, & vocabulum, *ge-*
nitus; verbum, *est*, dictum de eo qui
 ex Diabolo est, non ponens de his qui

1. Ioh. 3. 6.

